

napokon az iskolában készíti el a házi feladatát, és a leckét is megtanulja. A szülők ezért hálásak, és a gyerekek is szeretnek iskolába járni. Nem vitás, ennek az iskolának van jövője, mert a szülő örömmel írta ide a gyereket.

Egy másik iskola vezetője viszont arról panaszkodott, hogy az iskolabusznak naponta többször kell fordulnia, és az sok pénzbe kerül, mert az alsó tagozatos gyerekek két órával korábban végeznek, mint a felső tagozatosak. Mit csinálnának az iskolában ez alatt a két óra alatt? – Tette fel a költői kérdést a kolléga.

Nem szoktam summás véleményeket megfogalmazni, de most kivételt teszek. Ez az iskola már ma sem tud megfelelni a minimális létszám előírásainak, és ilyen hozzáállás mellett a jövőben is gondjaik lesznek. Mert, ugye, a nemzetiségi oktatás lelkiismereti kérdés is. Nem ártana tudatosítani, hogy nem a gyerek van miattunk, hanem a pedagógus van a gyerekekért. Aki nem így gondolkodik, aki nem tud mit kezdeni a gyerekekkel, pl. az említett két óra alatt, annak más foglalkozás után kellene néznie. A pedagógusi pálya ugyanis hivatás. Comenius ezt annak idején úgy fogalmazta meg, hogy „tudás nélkül nem lehet, szív nélkül nem szabad oktatni.“

Fibi Sándor

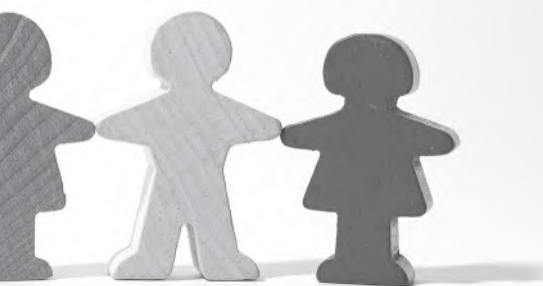
Március 28. – a mi hétköznapi ünnepünk

Milyen furcsa ez a világ... Ugyanis még csak január utolsó napjai sorjázunk, amikor abban bízom, hogy ezek a mai gondolataim értelmes mondatokká, majd fokozatosan összefüggő szöveggé formálódnak. Köszöntő szöveggé, tanítónapi köszöntővé, március huszonnyolcadikához illő gondolatsorra, hiszen lapunk szerkesztője néhány nappal ezelőtt arra kért, hogy márciusi számunkban én köszöntsem a több ezer felvidéki magyar pedagógust, kollégáimat, akiket őszintén tisztetek, mert tudom és meggyőződéssel vallom, hogy hivatásuk, mindennapi munkájuk a felvidéki magyarság, de az egész társadalom jövője szempontjából is talán a legfontosabb. Csakhogy a mi Katedránk márciusi számának lapzártája január utolsó napjaiban van, márpedig a lapzártá szigorú tény, nem tűr kényelmet, késedelmet, hiszen nagyon fontosnak tartjuk, hogy lapunk egyes számai a kiadási harmonogrammal összhangban mindig az adott hónap első felében már olvasóink kezében legyenek.

Ez a tény azonban most viszonylagos bizonytalanságot generál bennem... Legszívesebben ugyanis olyan cikket szeretnék írni, amelyben csak az lenne a dolgom, hogy tolmácsoljam a társadalom legőszintébb köszönetét, legmélyebb tiszteletét és megbecsülését pedagógusaink iránt, megköszönjem a regnáló hatalom képviselőinek, hogy négyévenként ismétlődő ígéreteiket teljesítve megteremtették végre az oktatásügy kiemelt fejlesztéséhez, az egyre fokozódó színvonal biztosításához szükséges összes anyagi és személyi feltételt, biztosították, hogy már a pedagógusok anyagi megbecsültsége sem hagy maga után kívánnivalót. De nem lehet a pedagógusokat boldogan és gondtalanul köszöntő, munkájukat köszönő

cikket írni olyankor, amikor társaim, a pedagógusok ezrei éppen sztrájkolnak, amikor a zuhogó téli esőben a parlament előtt követelik az állam vezetőitől a pedagógushivatás és az egész oktatásügy méltó megbecsülését, amikor a legkompetensebb politikusok igyekezete éppen arra irányul, hogy a tényeket elferdítve mossák kezüket, minden eszközt és lehetőséget megragadva minimalizálják a több ezer sztrájkoló kolléga elszántságának és döntésének a fontosságát. Pedig emlékezzünk csak... A rendszerváltás óta még nem volt olyan kormány az országnak, amely programjában ne hangsúlyozta volna, hogy az oktatásügy márpedig kimondottan prioritást fog élvezni az ő regnálásuk időszakában. Furcsa jelentése, értelmezése lehet a prioritásnak a legfőbb felelősök szókészletében, szóhasználatában... Ugyanis ma már nemcsak a pedagógusok, hanem a szülők is eléggé egyértelműen tudják, hogy a szlovákiai oktatásügy megbecsültsége és ezzel párhuzamosan a színvonala, anyagi ellátottsága fokozatosan süllyedt egészen a mostani szintre, amikor a tanfolyamhiánytól és a taneszközök biztosításától kezdve teljes a zűrzavar a szakképzés, de az oktatás alapkonceptiójának a meghatározása terén is, hiszen a nemzetiségi iskolák kis elsőseinek olyan feltételeket ír elő a kötelező kerettanterv, amely az anyanyelv tanításában egyszerűen lehetetlenné teszi a legalapvetőbb nyelvi műveletek, az írás és olvasás kellő szintű elsajátítását, sőt a jogi normák módosítása révén veszélybe került az alacsony tanulói létszámmal dolgozó iskolák pusztá fennmaradása is. Olvasóink emlékeztetésében is bizonyára elevenen él a magyar iskolák ügyében 2015 tavaszán szervezett országos petíció és az azt támogató több mint 26400 aláírás, a petíciót követő komáromi

Krippel Éva

Az iskolai alkalmasság, iskolaérettség: halasztás vagy beiskolázás (2. rész)

tiltakozó nagygyűlés és a politikusok ezzel kapcsolatos érthetetlen reakciója, mely szerint hiba volt politikai sikerre terelni ezeket a témákat... Érdekes, hogy a oktatási tárca irányítói most, 2016 januárjában ugyanezzel a mondattal próbálták elhárítani a felelősségüket a pedagógussztrájk kirobbanása miatt is. Ám mindentől függetlenül mégis azt érezzük, hisszük és tudjuk, hogy a pedagógusok legfőbb szövetségesei, a szülők, de a társadalmi élet szinte minden részterületén dolgozó gondolkodó polgártársaink túlnyomó többsége is teljes mértékben támogatja a mi igazunkat, és velünk együtt azt szeretné, hogy ebben az országban az oktatásügy ennyi elvesztegetett év, annyi reformnak nevezett értelmetlen változtatgatás után végre elfoglalhassa az őt megillető helyet a társadalom életében, hogy kövessük azon szerencsés országoknak a gyakorlatát, amelyekben a politikai vezetés megértette, hogy az oktatás, a művelődés, a műveltség a társadalmi fejlődés igazi és leghatékonyabb mozgatórugója, tehát a hivatását szerető, értő, magas szinten művelő pedagógus igenis megérdemli a társadalom, sőt a legmagasabb szintű politikai vezetés egyértelmű és kiemelt megbecsülését.

Reméljük, bízunk abban, higgyük, hogy ez az állapot immár ebben az országban sem lehet olyan messze. Addig is, kedves kollégák, lapunk munkatársainak és olvasóinak a nevében köszönjük a társadalmi szempontból kiemelten fontos munkájukat, köszönjük hivatásszeretetüket, köszönjük generációk sorát ruházzák fel a semmi mással nem pótolható tudással és műveltséggel, hogy munkájukban igyekeznek következetesen valóra váltani azt az örökérvényű comeniusi pedagógiai axiómát, mely szerint tudás nélkül nem lehet, szív nélkül nem szabad tanítani.

Beíratás. Iskolaköteles. Beiskolázás. Halasztás. Iskolaérett. Iskola kezdésre nem alkalmas. Egyre gyakoribb fogalmak a nagycsoportos óvodások szülei, pedagógusai, ismerősei körében.

„Az én gyerekem okos, beszédes, nem fél senkitől.“ „Az enyém a szoknyám mellől nem mozdul.“ „Az enyém nem szeret és nem is akar rajzolni, a szomszédé meg olvas, számol.“ „Igaz, de nem fogad szót senkinek.“ – fogalmazódik meg sok hasonló gondolat. „Adjam iskolába? Bírja majd? Vagy mégsem? De mit szól a család, a rokonság, a szomszédok?“

Az a gyermek, aki az adott év augusztus 31-ig betölti a 6. életévét, tankötelesnek számít, be kell íratni az iskolába. Amennyiben felmerül az iskolaéretlenség kérdése, az érvényes közoktatási törvény értelmében lehetőség nyílik a tankötelesség halasztására. A szülő kérésére a pedagógiai-pszichológiai tanácsadóban felméri a gyermek részképességeit, teljesítőképességét, feladatértését és feladattudatát, stb. A pszichológusi szakvéleménnyel alátámasztva kérhető az iskolaigazgató döntése az iskolakezdés halasztásáról. A felmérések során felderített területek fejlesztési lehetőségeiről a szülőknek érdemes szakemberekkel konzultálni. Hasznosabb, ha a lemaradást célirányosan próbálják behozni, mint ha csak tétlen várják, hogy spontán beérjen az idegrendszer, ha az eddig nem történt meg.

Mindannyian tudjuk, milyen nagy elvárásokkal kell a kisiskolásoknak megküzdeniük. A jó kezdet fél siker – tartja a közmondás. Azok a gyerekek, akiknek nem okoz nehézséget megfelelni az elvárásoknak, máris előnyt élveznek. A tanító néni megdicsérei, elismeri őket, így a tanuláshoz

még nagyobb kedvvel állnak. Megnő az önbizalmuk, amit a társak felé is kisugároznak. Máris elfogadottá válnak mindenki által. Szemben a csetlő-botló ügyetlenkével, aki esetleg nehezkesebb mozgása mellé vagy annak következtében még kifejezni sem tudja magát.

Az egy-egy területen mutatkozó lemaradás azonban még nem jelent nagy hátrányt, csupán nagy nehézséget. A több területen történő lemaradás már nagyobb mértékű odafigyelést igényel, és éretlenséget feltételez.

Az *iskolaérettség* fogalma egy bizonyos fejlettségi szint, alkalmasság elérését, külső és belső érési folyamatok eredményességét jelenti. A következő elvárásoknak kell megfelelni:

- a) fizikai, testi fejlettség, alkalmasság
- b) értelmi érettség, ismeretek birtoklása
- c) pszichikai fejlettség, alkalmasság
- d) szociális érettség, alkalmasság

Megfelelő fizikai erőnlét és jó egészségi állapot nélkül a gyermek nehezen birkózik meg a várható fizikai és pszichikai terhekkel (pl. a súlyos iskolatáska cipelésével). A gyermeknek el kell érnie a 110-120 cm magasságot és 18-20 kg testsúlyt. Elvárjuk a fogváltást, a kézfej megerősödését, a kezek és lábak egymástól független működtetését is. A kéz fejlettsége teszi lehetővé a cipőfűzést és a gombok begombolását, de a ceruza megfelelő tartását, a könnyed vonalvezetés eljáratását is. A gyermek idegrendszerének megfelelő fejlettségi szintjéről tesz tanúságot az egyensúlyérzék, a megfelelően összerendezett elemi mozgások: a fejemelés, kúszás, mászás, úszás, különféle járások (lábujjhegyen, sarkon, guggolva, külső, belső talpélen), szökdelések. Fontos, hogy a gyermek ismerje a sa-